

Valla gir embedsmann korreks i jødebo-sak

HP 19/6-97

Ekspedisjonssjef Per-Arne Skogstad får smekk over fingrene av justisminister Gerd-Liv Valla etter sitt angrep på mindretallet i jødebo-utvalget.

KLAR MELDING:
Justisminister Gerd-Liv Valla.

SATT PÅ Plass:
Ekspedisjonssjef Per-Arne Skogstad.

HALVOR HEGTUN

Hverken statsminister Thorbjørn Jagland eller justisminister Gerd-Liv Valla har ønsket å gi noen kommentar til den delte innstillingen fra jødebo-utvalget før den formelle overleveringen skjer på mandag. Men Valla følte likevel at hun måtte si noe i går, etter at ekspedisjonssjef Per-Arne Skogstad hadde hevdet at mindretallet i utvalget hadde feiltolket sitt mandat ved å trekke inn moralske vurderinger av ranet på jødene under krigen.

– Det eneste jeg har lyst til å si om denne saken nå, er følgende: Når ekspedisjonssjef Per-Arne Skogstad uttaler seg slik som han gjør, så gjør han det ikke på vegne av Justisdepartementet. Vi har satt i gang dette arbeidet for å få tatt et verdig og ordentlig oppgjør med det som skjedde under krigen.

Det er sjelden at en embedsmann blir satt så vidt grundig på plass av en statsråd, i full offentlighet. Skogstad var i går på tjenes-

tereise i utlandet og ikke tilgjengelig for kommentar. Til NTB sa han tirsdag at «det å sette et utvalg til å vurdere det moralske i dette, er en vanskelig problemstilling, og dette var ikke intensjonen fra myndighetenes side. (...) Hensikten var å gjennomgå den økonomiske siden ved dette.»

Fylkesmann Oluf Skarp-

nes i Vest-Agder, som har ledet utvalget, ville heller ikke i går slå tilbake mot den sterke kritikken som er rettet fra flere hold mot flertallets innstilling. Skarpnes er taus frem til overleveringen på mandag. Et annet utvalgsmedlem, jus-professor Thor Falkanger, ønsker også å avstå fra kommentarer frem til fremleggelsen. «I tråd med det som er det vanlige» for offentlige utvalg.

SVs Erik Solheim mener at hele prosessen burde fremskyndes etter de siste døgnss lekkasjer og bitre ordveksling:

– Det ville være en fordel for alle parter om utvalgets delte innstilling ble offentliggjort, skriver Solheim i et brev til justisminister Valla.

Mandatet til Skarpnes-utvalget er delt i fem punk-

ter. For det første skal utvalget «kartlegge hva som skjedde med jødene eiendeler i Norge under den annen verdenskrig». For det andre skal det «kartlegge hvordan og i hvilket omfang beslaglagte verdier/eiendeler ble tilbakeført til jødene etter krigen». I tredje punkt gjøres det klart at «utvalget kan også behandle andre forhold av betydning for saken».

Psykolog Berit Reisel og historiker Bjarte Bruland, som ble oppnevnt til utvalget etter forslag fra de moralske trossamfunn i Oslo og Trondheim, hevder at utvalgets flertall har tolket mandatet for snevert og knyttet for mye av arbeidet til det som ble gjort i tilbakeføringsinstitusjonene etter krigen.

Forhandler om erstatning

Adelsten-konsernet skal i lang tid ha ført forhandlinger om å gi erstatning og oppreisning for tap en jødisk familie i Tønsberg led under krigen.

Ifølge Dagbladet skal spiren til Adelsten-konsernet ha blitt sådd da den jødiske familien ble arrestert, deportert og utryddet – og for-

retningen deres solgt for noen tusenlapper til Adels-

ten. Høyesterettsadvokat Ole Jacob Bae bekrefter overfor avisen at det er ført forhandlinger, og at det er kommet et tilbud fra Adelsten om å løse saken. Men Bae sier at den eneste overlevende i den jødiske familien ikke synes tilbudet var godt nok.

Adelsten-konsernets advokat, Morten Steenstrup, sier at han hverken kan bekrefte eller benekte saken. Jo Benkow skal ifølge Lokal-

avisen Tønsberg være mellommann i forhandlingene. Stridsspørsmålet er om Adelsten har moralsk og økonomisk grunn til å gjøre opp for seg, og i så fall på hvilken måte.

Saken er aktuell på bakgrunn av Skarpnes-utvalgets vurdering av erstatningene etter det mye omtalte «joderanet» – beslagleggelsen og billigsalget av de norske jødene eiendommer under den annen verdenskrig.

NTB